

Hodnoticí aktivita

Vím, s kým si píšu

Anotace

Hodnoticí aktivita Vím, s kým si píšu ověřuje schopnost žáků účelně zohledňovat adresáta v psaném či mluveném projevu, a to prostřednictvím problematiky subjektivních a objektivních slohotvorných činitelů, které zásadně ovlivňují styl komunikátu. Rozhodující není znalost termínů, ale to, zda je žák schopen v textu akceptovat komunikační funkci, komunikační záměr, komunikační situaci apod. Proto také realizace této hodnoticí aktivity nemusí navazovat na učivo, kdy se činitelům učitel ve výuce věnuje, ale jistě může být implementována i po jiných tematických celcích, které se obsahem zaměřují na vnější či vnitřní faktory komunikace.

Komplexní systém hodnocení, CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_001/0000751

Věk – cílová skupina

1. ročník SŠ (s oporou o RVP gymnázium)

Časová dotace (rozsah výuky)

1 vyučovací hodina

Znalostní a kompetenční předpoklady žáků

Schopnost produkovat souvislý text středního rozsahu.

Znalostní povědomí o vnějších a vnitřních faktorech ovlivňujících komunikaci (např. prostředí, připravenost, věk, pohlaví apod.).

Prostorové a materiální požadavky na realizaci

Pracovní list rozstříhaný na jednotlivá témata.

Papír/sešit pro žáky.

Vzdělávací obor

Český jazyk a literatura

Očekávaný výstup

ČJL-9-1-04 – Žák se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-10 – Žák využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

ČJL-9-2-05 – Žák využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

Hodnocená klíčová kompetence

Kompetence komunikační: vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci.

Kompetence k řešení problémů: uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice.

Podrobnější informace k hodnoceným schopnostem a dovednostem klíčové kompetence

Při řešení hodnotící aktivity učitel/ka sleduje a vyhodnocuje následující dovednosti:

Hodnoticí aktivita se vztahuje ke komunikační kompetenci a sleduje, zda jsou žáci schopni přizpůsobit své písemné sdělení adresátovi (tj. komunikačnímu partnerovi) a zda jsou schopni srozumitelného vyjádření. Pohyb učitele na hodnoticí škále *začínající – poučený – aktivně užívající – pokročilý* souvisí s mírou tvořivého přístupu k tvorbě písemného komunikátu a rovněž se schopností komparace textů (viz dále).

- žák dovede obsah písemného sdělení přizpůsobit adresátovi
 - **osvojená dovednost:** v psaném textu rozlišit specifikum adresáta a dílčích faktorů ovlivňujících výslednou podobu textu a přizpůsobit tomu obsah i jazykovou formu vytvořeného textu

Součásti hodnoticí aktivity

- Vím, s kým si píšu – pracovní list
- Vím, s kým si píšu – hodnocení

Struktura a organizace realizace hodnoticí aktivity

Způsob produkčního ověření:

1. Žáci dostanou lístečky s dvojicí adresátů a se zadáním tématu textu. Jejich úkolem v rámci ověření hodnoticí aktivity bude vytvořit dva různé texty stejného obsahu, v nichž bude vždy respektován uvedený adresát (respektive adresáti).

Záměrem učitele je, aby v rámci zadané dvojice adresátů vytvořil žákovi prostor, aby mohl akceptovat rozdílnost ve slovtvorných činitelích. Proto na nastříhané papírky se zadáním učitel napíše různé typy adresátů a usiluje o co největší kontrast. Žáci si vylosují papírek a produkují dva různé texty ve vztahu ke dvěma různým adresátům. Volba adresátů musí odpovídat kognitivní úrovni žáků (gymnázium, SOŠ, SOU apod.).

Příklady zadání:

- a) Popište prostřednictvím e-mailu konkrétní závadu na notebooku vaší babičky, a to (1) opraváři notebooku, který by jej měl opravit, a (2) vaší babičce, proč jí nefunguje notebook. Cílem je vysvětlit každému z adresátů, proč notebook nefunguje.
- b) Napište krátký e-mail o tom, že chcete jet od středy do pátku s kamarády na hory, a to (1) panu řediteli a (2) rodičům, kteří jsou v danou chvíli na dovolené v zahraničí. Vysvětlete v dopise důvody, proč musíte nutně jet v době vyučování.
- c) Napište krátké pozvání (1) třídnímu učiteli a (2) jednomu ze spolužáků na třídní sraz absolventů základní školy. Z textu musí být zřejmé, kdy a kde se akce koná a důvody, proč by se měl akce zúčastnit. Cílem je přesvědčit každého z adresátů, aby určitě přišli.

V zadání učitel může (ale nemusí) určit i konkrétní subjektivní nebo objektivní činitele, které mají žáci při produkci textu akceptovat.

Pozn. Možnost pro méně zdatné žáky v oblasti vlastní produkce: *Pod vytvořenými texty žáci uvedou, které komunikační faktory v textu zohlednili.*

Rozsah hodnocení

Hodnocení mohou být všichni žáci.

Obměna hodnoticí aktivity ve výuce

Didaktický postup lze použít i při produkci mluvených projevů (zde prostor pro řadu objektivních slohotvorných činitelů – projev připravený, nepřipravený; formální, neformální apod.).

